

CHÁNH THẨM

NÀNG vừa bước vào phòng tòa án một cách chậm chạp, vừa nhìn quanh, mắt mở to, như một đứa bé ngại ngủ bước vào một căn phòng sáng lòa. Leamas đã quên mất nàng trẻ đến thế nào. Khi nàng thấy chàng giữa hai tên gác, nàng ngừng lại, kêu khẽ :

— Alec.

Tên gác bên cạnh nàng đặt bàn tay lên cánh tay nàng và đưa nàng bước tới chỗ Leamas đã đứng. Phòng xử im phăng phắc.

Bà Chánh Thẩm đột ngột cất tiếng hỏi :

— Cô bé, cô tên gì ?

Hai bàn tay dài của Liz buông thõng hai bên hông, ngón tay duỗi thẳng. Bà ta nhắc lại, lần này to hơn :

— Tên cô là gì ?

— Elizabeth Gold.

— Cô là đảng viên Cộng Sản Anh ?

— Vâng.

— Và cô đã ở Leipzig ?

— Vâng.

— Cô vào đảng năm nào ?

— 1955. Không, 1954, tôi nhớ hình như là...

Nàng bị ngắt lời bởi tiếng chuyển động, trong rít của đồ đạc bị gạt sang một bên, và giọng nói the the của Leamas vang động khắp phòng:

— Bọn khốn nạn! Hãy để nàng yên!

Kinh hoàng, Liz quay lại và thấy chàng đang đứng với bộ mặt trắng bệnh, chảy máu và quần so xộc xệch. Một tên gác đang đánh chàng bằng nắm tay khiến chàng muốn ngã, rồi cả hai tên nhào vào chàng, dựng chàng dậy, khóa tay chàng ra phía sau lưng. Đầu chàng gục xuống ngực rồi giật sang một bên vì đau.

Bà Chánh Thăm ra lệnh:

— Nếu y còn động dậy, hãy lôi y ra ngoài.

Bà ta gạt đầu cảnh cáo Leamas, và nói thêm:

— Lát nữa, anh có thể nói thêm, nếu muốn. Bây giờ hãy rón dợi.

Quay sang Liz, bà ta sẵn giọng hỏi:

— Cô phải biết rõ thời gian cô gia nhập Đảng chứ?

Liz không nói gì, và sau khi dợi một lát bà Chánh Thăm nhún vai. Rồi nghiêng người về phía trước và nhìn Liz chăm chú, bà ta hỏi:

— Elizabeth, cô có bao giờ được người trong Đảng cho biết cần phải giữ bí mật không?

Liz gạt đầu.

— Và cô đã được cho biết là không bao giờ, không bao giờ được hỏi một Đồng chí khác trong Đảng về tổ chức của Đảng?

Liz lại gật đầu nói :

— Vâng, dĩ nhiên.

— Hôm nay cô sẽ được thử thách kỹ về điều luật đó. Tốt nhất cho cô là cô không biết gì cả. Không gì cả.

Bà ta nói tiếp, bằng một giọng nhấn mạnh :

— Cô nên nhớ : ba người chúng tôi tại bàn này giữ chức vụ rất cao trong Đảng. Chúng tôi hành xử với sự cho phép của Chủ tịch Đoàn, để bảo vệ cho sự an ninh của Đảng. Chúng tôi phải hỏi cô vài câu, và các câu trả lời của cô vô cùng quan trọng. Bằng cách trả lời thành thực và không ngần ngại, cô sẽ giúp cho Chánh-Nghĩa của Xã hội Chủ-nghĩa.

Nàng hỏi nhỏ :

— Nhưng ai, ai bị đem ra xử ? Alec đã làm gì ?

Bà Chánh Thăm nhìn qua nàng về phía Mundt và đáp :

— Có lẽ không ai bị đem ra xử, vấn đề là thế. Có lẽ chỉ có những kẻ kết tội. Ai bị kết tội là điều không can hệ, cô không biết gì thì sẽ vô tư hơn.

Im lặng bao trùm căn phòng một lát, rồi Liz lại hỏi bằng một giọng dịu dàng đến nỗi bà Chánh thăm theo bản năng tự nhiên phải nghiêng đầu lắng tai nghe :

— Phải Alec không ? Có phải Leamas không ?

Bà Chánh Thăm nhắc lại :

— Tôi đã bảo, tốt hơn — tốt nhất — cho cô là đừng biết gì. Cô phải nói sự thật và đi khỏi đây. Đó là điều khôn ngoan nhất cô có thể làm.

Hắn Liz đã có một vài dấu hiệu hoặc thì thảo một vài

tiếng mà mọi người không nghe rõ, vì bà Chánh Thăm lại nghiêng người về phía trước, lớn tiếng bảo :

— Này, cô bé, cô có muốn về nhà không ? Cô hãy làm theo lời tôi bảo và sẽ được về. Nhưng nếu cô...

Bà ta ngừng lại, chỉ Karden và nói thêm một cách đầy ảm ý :

— Đồng chí này muốn hỏi cô vài câu, không nhiều đâu. Rồi cô sẽ được ra về. Hãy nói sự thực.

Karden lại đứng lên và mỉm nụ cười tử tế như người gác nhà thờ, y hỏi :

— Cô Elizabeth, Alec Leamas đã là tình nhân của cô phải không ?

Nàng gật đầu.

— Cả hai gặp nhau ở thư viện tại Baywater, nơi hai người làm việc ?

— Phải.

— Trước đó cô đã không quen biết anh ta ?

Nàng lắc đầu nói :

— Chúng tôi gặp nhau tại thư viện.

— Cô đã có nhiều nhân tình rồi, phải không Elizabeth ?

Không ai có thể nghe nàng nói gì, vì Leamas lại la to :

— Karden, đồ đần.

Nhưng nàng nghe tiếng chàng và quay lại nói lớn :

— Alec, đừng ! Họ sẽ đưa anh ra khỏi phòng.

Bà Chánh Thăm lạnh lùng bảo :

— Phải, họ sẽ đưa ra ngay.

Karden lại tiếp tục ngon ngọt hỏi Liz :

— Alec có theo Cộng sản không ?

— Không.

— Anh ta có biết cô theo Cộng sản không ?

— Có, tôi đã nói cho anh ấy biết,

— Anh ta trả lời như thế nào khi cô nói thế ?

Nàng không biết nên nói dối hay không, thật ghê tởm. Các câu hỏi đến rất nhanh đến độ nàng không có thì giờ suy nghĩ. Suốt thời gian đó họ lắng nghe, thăm dò, chờ một lời nói một động tác nào đó có thể làm hại Alec. Nàng không thể nói dối trừ phi biết rõ sự thực nội vụ. Nàng có thể sơ sẩy và Alec sẽ chết — bởi vì nàng chắc chắn Leamas đang ở trong tình trạng nguy hiểm.

Karden nhắc lại :

— Lúc đó anh ta nói gì ?

— Anh ấy cười.

— Có có tin lời anh ta là đúng ?

— Dĩ nhiên.

Người đàn ông trẻ tại bàn Chánh Thăm nói lần thứ hai với đôi mắt lim dim :

— Cô có xem đó là một phán đoán có giá trị của một con người không ? Cô có nghĩ rằng anh ta đứng trên giòng lịch sử và mãnh lực của biện chứng pháp ?

— Tôi không biết. Đó là điều tôi tin, thế thôi.

Karden nói :

— Không sao. Cô hãy cho tôi biết hồi đó anh ta có phải là một người hạnh phúc không, luôn luôn cười chẳng hạn ?

— Không, anh ấy không thường cười.

— Nhưng anh ta cười khi cô nói cô ở trong Đảng, Cô có biết tại sao không ?

— Tôi nghĩ rằng anh ấy khinh rẻ Đảng.

Karden hỏi bằng một giọng thản nhiên :

— Cô có nghĩ rằng anh ta ghét Đảng không ?

Liz trả lời một cách xúc động :

— Tôi không biết.

— Anh ta có phải là người thích hay ghét một cách mãnh liệt ?

— Không... không ; anh ấy không thế.

— Nhưng anh ta đã tấn công một người bán tạp hóa. Vậy tại sao anh ta làm thế ?

Liz bỗng dừng không tin tưởng Karden nữa. Nàng không tin giọng nói ve vuốt và bộ mặt hiền như tiên của y.

— Tôi không biết.

— Nhưng cô đã có nghĩ ngợi về chuyện đó ?

— Phải.

— Tốt, vậy cô kết luận sao ?

Liz bảo một cách lặt lẻo :

— Không có kết luận gì hết.

Karden nhìn nàng một cách ưu tư, có vẻ hơi thất vọng, tựa hồ nàng đã quên mất lý thuyết của Đảng :

Y hỏi — có lẽ là câu hỏi rõ ý nhất :

— Có phải cô đã biết Leamas sẽ đánh người bán tạp hóa ?

— Không.

Chắc Liz đã trả lời quá nhanh, nên trong khoảng im lặng

sau đó nụ cười của Karden nhường chỗ cho một sự tò mò thích thú. Cuối cùng y hỏi :

— Cho đến bây giờ, cho đến ngày hôm nay, thì lần cuối cô gặp Leamas là bao giờ ?

Liz đáp ngay :

— Sao khi anh ấy vào tù tôi không hề gặp lại.

Giọng y vẫn tử tế nhưng đã có tính cách nài ép :

— Vậy lần cuối cô gặp anh ta là bao giờ ?

Liz ghét đứng quay lưng về phía Tòa ; nàng ước gì có thể quay lại nhìn Leamas, có thể trông thấy mặt chàng đề đọc trên đó một sự hướng dẫn, một dấu hiệu cho biết nàng phải trả lời ra sao. Nàng trở nên sợ cho chính mình... Những câu hỏi đó bắt nguồn từ những tội danh và nghi ngờ mà nàng không hề biết. Chắc họ hiểu nàng muốn giúp Alec, đó là điều nàng lo sợ, nhưng không một ai muốn giúp nàng — tại sao không một ai giúp nàng ?

— Elizabeth, cho tới nay thì lần cuối cô gặp Leamas là khi nào ?

Ồ, lại cái giọng nói ngọt ngào đó, sao mà nàng ghét quá sức. Nàng trả lời :

— Đêm trước khi câu chuyện xảy ra. Đêm trước khi anh ấy đánh nhau với ông Ford.

— Đánh nhau ? Không phải đánh nhau cô Elizabeth à. Người bán tạp hóa không hề đánh lại mà — ông ta đã có cơ hội. Thật không có một chút tình thần thể thao !

Karden bật cười, và điều đó càng thêm ghê rợn vì không ai cười với y.

— Cô hãy cho tôi biết đêm cuối cùng đó cô gặp Leamas ở đâu ?

— Ở phòng anh ấy. Anh ấy bị ốm, không đi làm được. Anh ấy phải nằm liệt giường và tôi đến nấu thức ăn cho anh ấy.

— Và mua đồ ăn? Đi chợ cho anh ta?

— Phải.

— Tử tế quá. Chắc cô đã tốn nhiều tiền?

Y nói tiếp với giọng đầy thiện cảm:

— Cô có đủ sức nuôi anh ấy?

— Tôi không nuôi anh ấy. Tôi lấy tiền của Alec. Anh ấy.

Karden hỏi ngay:

—Ồ, như vậy là anh ta đã có tiền?

Trời ơi, Liz nghĩ, trời, mình đã nói gì vậy? Nàng nói nhanh:

— Không nhiều, tôi biết là không nhiều. Một hai Anh-kim là cùng. Anh ấy không có hơn số đó. Anh ấy đã không trả nổi các hóa đơn — tiền điện và tiền thuê phòng — Sau đó các khoản này mới được trả, bởi một người bạn. Một người bạn đã phải trả tiền, chứ không phải Alec.

Karden trầm tĩnh bảo:

— Dĩ nhiên, một người bạn đã trả tiền. Y đến chỉ đề trả tất cả các hóa đơn. Một bạn cũ của Leamas, chắc là một người mà anh ta đã quen biết trước khi đến Bayswater. Cô đã có bạo giờ gặp người này không?

Nàng lắc đầu.

— À, cô có biết người bạn tốt này còn trả hóa đơn

nào khác không ?

— Không... không...

— Tại sao cô ngập ngừng ?

Liz gân giọng đáp :

— Tôi nói là không biết.

Karden giải thích :

— Nhưng cô ngập ngừng. Chắc cô có ý nghĩ nào khác trong đầu.

— Không.

— Leamas có bao giờ nói về người bạn này không ?
Một người bạn có tiền biết chỗ Leamas ở ?

— Anh ấy không hề nhắc đến một người bạn nào.
Tôi đã nghĩ rằng anh ấy không có bạn bè nào cả.

— À.

Một sự im lặng khủng khiếp bao trùm phòng xử, càng khủng khiếp hơn đối với Liz vì như một đứa bé mù giữa đám người sáng, nàng bị cô lập với mọi người xung quanh. Họ có thể đo lường các câu trả lời của nàng theo một tiêu chuẩn bí mật nào đó, và nàng không thể biết được họ đã tìm ra cái gì qua sự im lặng ghê rợn này.

— Cô kiếm được bao nhiêu tiền mỗi tuần, Elizabeth ?

— Sáu Anh kim mỗi tuần.

— Cô có món tiền để dành nào không ?

— Một chút. Mấy Anh kim.

— Tiền thuê phòng của cô là bao nhiêu ?

— Năm mươi Shilling mỗi tuần.

— Nhiều đấy chứ, phải không Elizabeth ? Gần đây cô có trả tiền thuê phòng không ?

— Nàng lắc đầu một cách khờ sở. Karden tiếp :

— Tại sao không ? Cô không có tiền sao ?

Nàng trả lời bằng một tiếng thì thầm :

— Tôi vừa có một giao kèo mượn nhà. Có ai đã ký giao kèo và gửi đến cho tôi.

— Ai ?

— Tôi không biết.

Nước mắt ràn rụa trên mặt nàng.

— Tôi không biết... Xin đừng hỏi gì nữa. Tôi không biết ai... Sáu tuần trước một ngân hàng trong thị xã đã gửi lại... Một Cơ quan Từ Thiện nào đó đã làm việc đó... Một ngàn Anh kim. Tôi xin thề không biết là ai... Họ bảo đây là một món quà của một Cơ Quan Từ Thiện. Các ông có thể biết một điều... Xin cho tôi biết ai...

Úp mặt vào hai lòng bàn tay nàng khóc nức nở, lưng vẫn quay về phía Tòa, vai nàng run lên theo nhịp thồn thức làm thân hình run rẩy. Không ai cử động, và cuối cùng nàng hạ tay xuống nhưng không nâng lên.

Karden chỉ hỏi :

— Sao cô không dò hỏi ? Hay là cô đã quen nhận những món quà nặc danh một ngàn Anh kim ?

Nàng không nói gì và Karden tiếp tục

— Cô không dò hỏi vì cô đã đoán biết. Có đúng không ?

Lại nâng bàn tay lên mặt, nàng gạt đầu.

— Cô đoán tất cả xuất xứ từ Leamas, hoặc từ bạn Leamas, phải không ?

Nàng cố nói :

— Phải, tôi nghe ở ngoài đường phổ người ta nói rằng người bán tạp nơ đã nhận được tiền, một món tiền lớn từ đâu không rõ sau vụ án. Người ta đồn đãi nhiều về chuyện này, và tôi biết đó nhất định là bạn của Alec...

Karden hầu như nói với chính mình :

— Là thật, kỳ thật, Elizabeth, có ai tiếp xúc với cô sau khi Leamas vào tù không ?

— Không.

Nàng nói dối. Bây giờ nàng đã biết, nàng chắc chắn rằng họ muốn chứng tỏ một điều gì chống lại Alec, một điều gì về tiền bạc hay bạn bè của chàng ; một điều gì về người bán tạp hóa.

Karden hỏi, lông mày nhướng lên khỏi cặp kiếng gọng vàng :

— Cô chắc không ?

— Chắc.

Karden phản đối một cách kiên nhẫn :

— Nhưng người láng giềng của cô nói rằng có người đến — hai người — không bao lâu sau khi Leamas bị kết án ; hay họ chỉ là mấy gã tình nhân của cô Elizabeth ? Những gã tình nhân qua đường, như Leamas, vẫn thường cho cô tiền ?

Nàng gào lên :

— Alec không phải là một người tình qua đường. Sao ông có thể...

— Nhưng anh ta có cho cô tiền. Thế những người đàn ông đó cũng cho cô tiền nữa ?

Nàng thôn thức :

— Trời ơi, xin đừng hỏi...

— Họ là ai ?

Nàng không trả lời, rồi Karden bắt thần quát lớn, đây là lần đầu y lên giọng :

— Ai ?

— Tôi không biết. Họ đến bằng xe hơi. Bạn của Alec.

— Lại bạn nữa ? Họ muốn gì ?

— Tôi không biết. Họ cứ hỏi tôi anh ấy đã nói gì với tôi. Họ bảo tôi tiếp xúc với họ nếu...

— Bằng cách nào ? Tiếp xúc với họ bằng cách nào ?

Sau cùng nàng trả lời :

— Ông ấy ở Chelsea... Tên ông ấy là Smiley... George Smiley .. tôi phải điện thoại cho ông ấy.

— Và cô đã điện thoại ?

Karden đã đặt hồ sơ của y xuống. Một sự im lặng chết chóc đã trùm xuống phòng xử. Chỉ về phía Leamas, Karden nói, bằng một giọng thêm xuôi tai vì được kiểm soát toàn hảo :

— Smiley đã muốn biết xem Leamas có nói với cô ta quá nhiều hay không. Leamas đã làm một điều mà Tình Báo Anh Quốc không hề trông đợi anh ta làm : anh ta đã dính vào một cô gái và khóc trên vai cô ta.

Rồi Karden cười nhẹ, làm như tất cả chỉ là một trò đùa khéo léo :

— Cũng như Karl Riemeck. Anh ta đã phạm phải cùng một lỗi lầm.

Kaden tiếp tục :

— Leamas có bao giờ nói về anh ta không ?

— Không.

— Cô không biết gì về quá khứ của anh ta ?

— Không. Tôi chỉ biết anh ấy đã làm gì đó ở Bá-linh. Một việc gì cho Chánh Phủ.

— Thế là anh ta đã nói về quá khứ của mình phải không ? Anh ta có nói là đã có vợ ?

Im lặng một lúc lâu. Liz gật đầu.

— Sao cô không đi thăm anh ta sau khi anh ta vào tù ? Cô có thể thăm được mà ?

— Tôi nghĩ rằng anh ấy không muốn tôi đi thăm.

— Tôi hiểu. Cô có viết thư cho anh ta ?

— Không. Có, một lần..Chỉ đề báo anh ấy rằng tôi sẽ đợi. Tôi nghĩ anh ấy chẳng đề tâm.

— Cô không nghĩ rằng anh ta cũng muốn như thế ?

— Phải.

— Và khi anh ta mãn tù, có không tìm cách tiếp xúc với anh ta ?

— Không.

— Anh ta có chỗ nào để đi, anh ta có một công việc nào đang đợi, có bạn bè nào muốn chữa chắp không ?

— Tôi không biết...Tôi không biết.

Kaden cười gằn hỏi :

— Nghĩa là thật sự cô với anh ta đã chấm dứt, phải không ? Cô có tìm một nhân tình khác không ?

— Không, tôi chờ anh ấy...Tôi sẽ luôn luôn chờ anh ấy.

Nàng tự chủ lại và nói tiếp :

— Tôi muốn anh ấy trở về.

— Vậy tại sao cô không viết thư ? Tại sao cô không cố tìm ra nơi anh ta ở ?

— Anh ấy không muốn thế ! Anh ấy đã bắt tôi phải hứa...không bao giờ được theo anh ấy không bao giờ được...

Karden đắc thắng hỏi gặng :

— À thế là anh ta đã mong được vào tù, phải không ?

— Không, tôi không biết. Tại sao tôi có thể nói với ông những gì tôi không biết ?

Karden vẫn hỏi tới, giọng đầy vẻ gay gắt :

-- Và buổi tối sau cùng, buổi tối trước khi anh ta đánh người bán tạp hóa, anh ta có bắt cô hứa lại lần nữa không ? Có không ?

Với một sự mệt mỏi vô biên, nàng gật đầu bằng một động tác hàng phục đáng thương :

— Có.

— Và còn tỏ lời chia tay ?

— Chúng tôi cùng tỏ lời chia tay nhau.

— Dĩ nhiên, sau bữa ăn tối. Lúc đó khuya lắm rồi. Hay cô ở lại đêm với anh ta ?

— Sau bữa ăn, tôi về nhà — không về thẳng nhà. Trước hết tôi đi bách bộ. Không nhớ đi đâu, chỉ bước tới.

— Anh ta đã nêu lý do nào để dứt tình ?

Nàng đáp :

— Anh ấy không dứt tình. Không bao giờ. Anh ấy chỉ

nói có một việc anh ấy cần phải làm; có một người anh ấy cần phải trả thù, bằng mọi giá, và sau này, có lẽ một ngày kia, khi mọi việc xong xuôi rồi... anh ấy sẽ... quay về, nếu tôi còn ở đó và...

Karden chăm bĩm :

— Và chắc cô đã nói rằng sẽ luôn luôn đợi anh ta chóng gì ? Rằng cô sẽ luôn luôn yêu anh ta ?

Liz đáp vắn tắt :

— Phải.

— Anh ta có nói sẽ gởi tiền cho cô không ?

— Anh ấy nói. . . anh ấy nói mọi việc không tệ như tôi tưởng. Tôi sẽ được... chăm sóc.

— Và đó là lý do khiến cô sau này không dò hỏi khi một Cơ Quan Từ Thiện trong thị xã tự đứng cho cô một ngàn Anh-kim ?

— Phải ! Phải, đúng vậy ! Bây giờ ông đã biết mọi điều — ông đã biết cả rồi. Tại sao ông còn cho gọi tôi đến nếu ông đã biết hết ?

Không chút bối rối, Karden đợi cho nàng ngừng thôn thức. Cuối cùng y nói với Tòa án về phía trước mặt :

— Đó là chứng cứ của bên bị cáo. Tôi tiếc rằng một cô gái mà nhận thức bị lu mờ bởi tình cảm và tình thân cảnh giác bị cùn nhụt bởi tiền bạc, lại được các Đồng Chí Anh Quốc của chúng ta xem như một người có thể giữ một chức vụ quan trọng trong Đảng.

Nhìn Leamas trước rồi nhìn Fiedler y nói thêm một cách tàn nhẫn :

— Cô ta là một kẻ ngu dốt. Tuy nhiên thật may là

Leamas đã gặp cô ta. Đây không phải là lần đầu mà một âm mưu phục hận đã bị phát giác vì sự suy đồi của những người đã thảo kế hoạch.

Với một cái cúi đầu nhẹ và đúng cách về phía Tòa, Karden ngồi xuống.

Trong khi y làm thế, Leamas đứng lên, và lần này các tên gác đề chàng yên.

Luân-dôn chắc đã phát cuồng. Chàng đã bảo họ y thế mới khôi hài — chàng đã bảo họ đề nạng yên. Và nay thì rõ ràng là ngay từ lúc chàng rời Anh Quốc — ngay cả từ trước đó khi chàng vào tù — có một tên ngu ngốc nào đó đã đi thu xếp mọi thứ — thanh toán các hóa đơn, trả tiền cho người bán tạp hóa, người chủ nhà : và nhất là Liz. Thật là điên khùng quái lạ. Họ định làm gì vậy, giết Fiedler, giết điệp viên của họ? Phá hoại chính điệp vụ của họ? Có phải đó là Smiley? Cái lương tâm nhỏ nhen tồi tệ của anh ta đã khiến anh ta làm thế? Chỉ có một điều phải làm — đưa Liz và Fiedler ra ngoài cuộc và tự gánh lấy trách nhiệm. Dù sao thì chắc chàng cũng đã hết thời rồi. Nếu chàng có thể cứu được tính mạng Fiedler — nếu chàng có thể làm thế — có lẽ Liz sẽ có cơ hội thoát.

Sao chúng lại biết nhiều thế? Chàng chắc chắn đã không bị theo dõi đến nhà Smiley chiều hôm ấy. Và về số tiền — sao họ nghe được chuyện chàng ăn cắp tiền ở Cơ Sở? Chuyện đó chỉ nhằm loan truyền nội bộ thôi mà... vậy thì làm sao chúng biết được?

Hoang mang, giận dữ và nhục nhã một cách cay đắng chàng chậm chạp bước lên lối đi ở giữa, toàn thân cứng đờ như một người lên đoạn đầu đài.